

**Aproximació a les pàgines
webs municipals i ciutadanes,
des de la perspectiva
de gènere**

La perspectiva de gènere a les pàgines webs municipals i ciutadanes

Introducció

La informació s'ha convertit en una eina bàsica per a la convivència i la democràcia. Així en els municipis, els butlletins, les emissores de ràdio i de televisió i les pàgines webs ajuden a la ciutadania a formar-se una opinió de les qüestions importants de la seva ciutat o poble.

Vivim a l'època de "l'Aldea Global", sabem tot de tot el món, però en contrapartida, la ciutadania necessita arrelar-se a la seva unitat de convivència geogràfica més pròxima; l'àmbit local esperona els sentiments d'identitat i pertinença a un grup. Per això és tant important que la versió dels fets sigui plural i les dones, que són el 52% de la població, hi estiguin ben representades i, a més, tractades amb el to adient.

Cal, però, recordar que els mitjans de comunicació no són un mirall de la realitat, sinó que a través de la producció informativa fan una proposta de lectura d'aquesta realitat. És evident que en el procés de producció informativa els Mitjans de Comunicació trien el fet noticable, l'escenari, els temes, els personatges o protagonistes i també el llenguatge amb què els presenten.

Els diferents estudis publicats per diverses entitats i els que hem fet des de l'ADPC ¹ constaten la invisibilitat de les dones en els mitjans.

¹ *Gènere i Informació*

Segons *Gènere i Informació*, per exemple, només un 12% de dones apareix en els diaris generalistes. El resultat d'aquest estudi posa de manifest que poques vegades es busca que les fonts informatives siguin dones.

Si tenim en compte que els Mitjans de Comunicació tenen el llenguatge com la seva eina principal per realitzar la pròpia construcció de la realitat, no ens ha de sorprendre que, de vegades, aquesta visió resulti carregada de prejudicis i estereotips sexistes, racials, religiosos o culturals. Els prejudicis sexistes que transmeten els Mitjans de Comunicació a través del llenguatge són un reflex del paper social que durant generacions s'ha atribuït a les dones. El llenguatge, per la seva estreta vinculació amb el pensament i per l'educació, pot canviar i es pot adaptar als nous temps, però fa falta la voluntat de fer-lo canviar.

Fer informació des de la perspectiva de gènere és fer un periodisme més plural, més objectiu i més democràtic

Quan diem que volem enfocar la informació des de la perspectiva de gènere, volem dir que entenem que homes i dones han estat socialitzats d'una manera diversa, que aquesta socialització ha introduït variants de comportament, de valors, de creences, d'estil i formes de vida, i que aquesta diversitat és rellevant en la informació.

Per exemple quan parlem de l'índex d'atur a Espanya i diem que és del 10,91% estem donant una xifra global que resulta falsa, a no ser que afegim que l'atur masculí, per exemple, és del x% i el femení del x %. Per tant, aplicar la perspectiva de gènere a la informació és significatiu. El mateix exemple es pot aplicar als convents diferenciant els de religiosos i els de monges, a la població empresonada... i podríem citar-ne molts més.

Per evitar la invisibilitat de les dones als mitjans de comunicació, cal entre d'altres, aplicar un nou llenguatge més igualitari, esforçar-nos per esborrar el genèric masculí, que desdibuixa absolutament les dones, i vigilar els estereotips que s'amaguen en el subconscient i que apareixen sense demanar permís (els estereotips presenten la dona com a víctima, consumidores i altres papers tradicionals).

Cal potenciar la creativitat i la capacitat expressiva de la llengua, cercant noves formulacions lingüístiques que siguin respectuoses amb les persones i alhora no discriminatòries.

Al mateix temps ens hem d'esforçar per presentar la dona com a protagonista activa de fets i esdeveniments, actuals o històrics.

Consideracions generals

Més ajuntaments amb web municipal, millors serveis i renovació del disseny són les conclusions a què va arribar l'estudi realitzat per *CiberPaís* en l'edició d'enguany.

"L'ajuntament a l'abast dels veïns"

(Ens cal saber si també a l'abast de les veïnes)

Aquest estudi ha consultat més de 78 municipis de l'Estat Espanyol, tots ells majors de 75.000 habitants. Primer va adreçar una carta anònima a la bústia ciutadana, i després un qüestionari per comprovar les característiques de les pàgines.

En aquesta tercera edició, 11 han estat els factors analitzats d'entre els quals assenyalem:

La pàgina té o no buscador

La pàgina té o no mapa web

La pàgina té o no enllaços

La pàgina té o no certificat electrònic

L'accessibilitat a la pàgina web

En els nivells d'exigència, i com els altres anys, la màxima puntuació és el pagament i els serveis en xarxa. Mentre que l'atenció a la ciutadania continua essent una assignatura pendent. És a dir, s'han fet molts esforços per què les ciutadanes/ciutadans puguin realitzar part dels procediments administratius via internet, però, es continua descuidant respondre una simple carta demanant informació, aclariment o qualsevol altra cosa. Només un 9% dels ajuntaments analitzats envien una resposta, més o menys personalitzada, abans d'una setmana. Precisament, la mala nota en aquest apartat li ha costat a Barcelona perdre el primer lloc d'entre les deu millors pàgines webs municipals espanyoles.

Relació de les millors pàgines webs municipals de tot l'Estat:

1. Madrid
2. Saragossa
3. Sabadell
4. Girona
5. Mataró
6. Gijón
7. Terrassa
8. Barcelona
9. Valladolid
10. Vitòria

Test d'accessibilitat (TAWDIS: www.tawdis.net)

El TAW o test d'accessibilitat és un programa de l'organització Sidar (www.sidar.org) que medeix l'accessibilitat. Això significa que sigui quin sigui el navegador, pc o pantalla es pugui descarregar perfectament bé tota la pàgina web. En aquest aspecte les millors són:

Saragossa

Elx

Bilbao

Oviedo

Vitòria

Gijón

Reus

Sabadell

Còrdova

Les Palmes de Gran Canària

Segons els experts les fallades més comunes són: manca de mitjans, discrepàncies en el moment de donar prioritat als continguts, els serveis que s'ofereixen a les ciutadanes/ciutadans no s'anuncien degudament... ***En aquest darrer apartat es troben la majoria de serveis específics de les regidories de la dona i igualtat.***

La fitxa tècnica que s'ha elaborat és la següent:

- Nom de la població. Número d'habitants. Adreça de la pàgina web.
- Número de visites al mes. Tràmits en xarxa. Descàrrega d'impresos.
- Pagaments en xarxa. Guia de carrers. Transports urbans. Informació de plens. Cercador. Mapa de la pàgina web. Enllaços.

La perspectiva de gènere

Des de l'ADPC hem començat a fer una primera aproximació a aquest emergent món de les pàgines webs i hem fet una mirada a 16 municipis de Catalunya en el període comprès entre el 20 i el 26 de setembre de 2003 amb l'objectiu de comprovar els següents ítems:

1. Es descarreguen ràpidament tots els elements de la pàgina web?
2. Hi ha cercador temàtic en la pàgina web?
3. Hi ha o no un apartat específic per a dones en el mapa web? Sota quin nom: atenció a les persones, dones, polítiques d'igualtat...?
4. Anàlisi del llenguatge:
 - S'utilitza el masculí com a genèric?
 - Es fa servir la @?
 - S'especifica el femení i el masculí?
5. Es parla de polítiques d'atenció a les víctimes o de donar suport en casos de maltractaments?
6. Hi ha enllaços a les informacions específiques de dones (plans, altres inst.)?
7. En les estadístiques del municipi, hi ha l'apartat de dones?

Les pàgines webs a les quals hem iniciat l'aplicació d'aquest qüestionari o test són les següents:

Terrassa: www.terrassa.org

Sabadell: www.sabadell.net

Rubí: www.rubi.es

Girona: www.ajuntament.gi

Montcada: www.montcada.org

Sant Boi: www.stboi.es

Vic: www.ajvic.es

Santa Coloma de Gramenet: www.grame.net

Cerdanyola del Vallès: www.cerdanyola.org

El Prat de Llobregat: www.aj-elprat.es

L'Hospitalet: www.l-h.net

Cornellà: www.cornellaweb.com

Reus: www.reus.net

Sant Cugat del Vallès: www.santcugatobert.net

Barcelona: www.bcn.es

Badalona: www.ajbadalona.es

Es tracta d'un treball iniciat i que anirem desenvolupant, però que a hores d'ara ja ens ha permès detectar algunes alertes que ens han fet pensar que cal prendre consciència, una vegada més, tant els i les professionals que treballem en el sector de la comunicació com les persones que treballen en polítiques d'igualtat sobre certes rutines i inèrcies que es presenten en aquests nous mitjans de comunicació.

Per exemple, un denominador comú a pràcticament totes elles és l'aplicació d'un **llenguatge no igualitari**.

Fent una lectura de textos diversos, en comptades ocasions hem trobat un llenguatge que representi els dos sexes, passant des de la ja típica però no resolta expressió de Bústia del ciutadà, Oficina d'atenció al ciutadà, web del visitant, defensor del ciutadà, fins a moltes altres.

Només hem detectat una certa atenció en aquest apartat a les pàgines webs de Sabadell, Rubí, Cornellà, El Prat i Santa Coloma de Gramenet.

Per tant, recomanem una atenció especial a l'aplicació de totes les propostes sobre la utilització del llenguatge: Femení/masculí, genèrics, etc.

Un aspecte general, però important a comentar i a tenir en consideració, és l'**accessibilitat**, és a dir, la rapidesa en veure tots els elements de la pàgina. És un tema clarament a millorar si volem que Internet no es converteixi en un mitjà de comunicació exclouent per a sectors importants de la població, entre els quals s'hi troba la dona.

El mateix podem dir pel que fa a **l'atenció a la ciutadania**, o el temps que es tarda en contestar un correu als usuaris/àries.

En aquests apartats, Girona, Sabadell, Cornellà i Santa Coloma, comencen a demostrar més sensibilitat i eficàcia.

Tant en el cas de les pàgines webs amb pàgina específica (Terrassa, L'Hospitalet de Llobregat i Barcelona) com en la resta, trobem clarament dificultós **l'accés als espais específics** d'informació per a les dones, ja que normalment estan amagats en apartats generals i, en alguns casos, amb denominacions poc clares.

Recomanem que des de la *home* s'elaborin, es consolidin i s'especifiquin clarament els espais específics per a les dones. És un fet positiu, per exemple, que a la pàgina web de Cornellà, des de la pàgina principal es pugui accedir a informacions sobre la dona amb un link directe.

L'actualització de les informacions i dels serveis és un altre dels aspectes a millorar.

Amb molta freqüència es troba penjat un document, per exemple, sobre el Pla d'Igualtat aprovat per l'Ajuntament en qüestió, però aquí s'ha quedat, sense que periòdicament es vagi informant de la seva aplicació, actuacions, informacions puntuals...

Aquests mitjans de comunicació haurien d'oferir un clar **suport en casos de maltractaments**, donant a conèixer els serveis en llocs visibles i fàcils d'accedir-hi.

Han de ser una eina útil a l'hora de buscar treball, informacions sobre com crear la teva pròpia empresa, formació continuada, etc. Cap de les pàgines webs visitades ofereixen aquestes informacions d'una manera clara, excepte la de Terrassa que inclou assessorament laboral, idees per crear empreses i cursets per reciclar-se.

I, finalment, observem que també **invisibilitzen les dones**, tal i com succeeix -i ho venim denunciant en els mitjans tradicionals- en suport paper. Hi ha una manca important d'informacions sobre dones o per a dones, ni actuals ni històriques.

Descripció detallada d'alguns dels comentaris fets anteriorment

1. Cornellà: www.cornellaweb.com

A la *home page*, hi ha una franja lila, amb l'indicatiu Dona. Clicant trobem l'explicació de les activitats.

A Consistori no s'indica de quina regidoria depèn el programa Dona.

2. L'Hospitalet: www.l-h.es

A la *home page* hi ha un titular: "A l'octubre es reprèn el programa Dona". Clicant a sobre anem a la pàgina web específica: www.l-h.es/caid/

També hi arribem per l'indicador webs de la ciutat

Web: CAID (Centre atenció informació a la dona)

3. El Prat de Llobregat: www.aj-elprat.es

A la *home page* no hi ha cap indicador de Dona. Clicant a Pla d'actuació municipal, s'obre un document "un nou impuls socia", clicar document pdf, i amb el N° 3.6.4, després de molts àmbits apareix Promoció de la Dona.

Al Consistori s'indica amb foto la Regidora responsable de Promoció de la Dona.

4. Sant Boi: www.stboi.es

A la *home page*, cap indicador de dona.

Cal entrar a Consells i patronats municipals on trobem Consell Municipal de la Dona.

A consistori trobem una Regidora Ponent de Programes Transversals, però no hi ha penjades les activitats o serveis.

5. Rubí: www.rubiciutat.net

En el llistat temàtic de l'esquerra de la *home page*, en tercer lloc figura Oficina de la Dona, clicant, s'enumeren els diferents serveis d'aquesta població, és força fàcil de trobar. A l'organigrama del Consistori hi consta la regidora de Promoció de la Dona.

6. Sant Cugat : www.santcugatobert.net

Algunes dificultats per accedir-hi. No hi ha cercador temàtic, ni cap indicació.

7. Sabadell: www.sabadell.net/home/portal.html

Home page, a la part central notícies, a l'esquerra cercadors de la ciutat; viure a Sabadell, la ciutat, l'Ajuntament.

A l'apartat de Consistori no s'especifiquen les carteres, només si són tinentes d'alcalde. Buscant regidoria Igualtat dona-home apareix un telèfon, però no pas el nom de la regidora.

Avisen de què hi ha pàgines web en construcció.

8. Terrassa: www.ajterrassa.es

Aquesta és la pàgina web oficial de l'Ajuntament de Terrassa, però des de la perspectiva de gènere a la *home page* no trobem cap indicatiu per descobrir si es fan activitats per a la promoció de la dona.

Sistemes per descobrir-ho, anar a "Nou cartipàs" trobem la regidora amb la cartera de Promoció de la Dona.

Per saber si hi ha algun pla, hem d'entrar a Organització Municipal, on trobarem el Pla Municipal d'Igualtat d'oportunitats de les dones.

Per la pestanya superior d'Entitats i Associacions arribarem a Serveis Socials i atenció a les persones, i dins d'aquest apartat trobem Promoció a la Dona, cal dir que té una pàgina web pròpia: www.ajterrassa.es/ajuntament/dona

S'expliquen les activitats i serveis, però per la persona que no ho sap és difícil arribar-hi. La pàgina web, però, és clara i entenedora.

9. Badalona : www.ajbadalona.es/

A la *home page* de Badalona, tampoc trobem cap indicador clar de gènere; entrant al cartipàs municipal, trobem una regidora de Promoció de la Dona. Cal clicar Àmbits de Govern de la ciutat, buscar Àmbit de Servei a les Persones, i trobem **Dona o suport a la gent gran**, estaria bé canviar la "o" per una "i".

A l'apartat de catàleg d'entitats trobarem un llistat de les associacions de dones d'aquesta ciutat. Són 19.

L'explicació de les activitats i els serveis és de 8 línies a Serveis a les persones.

10. Oficina Tècnica pel Pla d'Igualtat de la Diputació de Barcelona: www.diba.es/dona

Òbviament és una pàgina web dins el web de la Diputació de Barcelona. D'estructura sòbria, divideix l'espai en tres grans columnes, activitats, documents, actualitat.

Barcelona, setembre de 2003